1 Haziran 1949 Çarşamba
YIL : 2 — SAYI : 54

İdarehane: Ankara Cad.
No. 33
ISTANBUL
Fiyatı : 10 Kuruş

Hürbilek

ISTANBUL IŞÇI SENDİKALARI BIRLİĞİNIN ORGANIDIR

Sayın okuyucuların nazarı dikkatına:
652. Sayımızla bir çok abonelerin bitmekte olduğunu hatırlatırız.

Hulûsi Oral'ın gazetemize beyanatı

Çalışma komisyonu sözcüsü işçileri ilgilendiren yeni kanunları izah ediyor

Ihtiyarlık sigortası-iş kanunu tadilâtı ücretli hafta tatili-iş mahkemeleri

Kayseri (Özel) — Cumartesi günü Hürbilek namına konuşma rica ettiğim Çalışma Komisyonu sözcüsü Isparta milletvekili Huûsi Oral işçiyi ilgilendiren kanunlar hakkında ezcümle şu demeçte bulundu:

"Bugün sizlere mühi mmüjdelerim var. Geldiğinize çok memnun oldum. İhtiyarlık Sigortası kanunu tasarısını trene binerken B. M. Meclisine ivedili olarak konuşulması için imzalıyarak verdim. Pazartesi günü Meclise girecektir.

Bugün B. M. Meclisine verilen tasarıda 60 yaş esas kabul edilmişse de birçok istisnai hallerde nazarı itibare alınmıştır. Bunlardan bir kaçını size açıklayabilirim.

1 — 60 yaşını doldurmadan ölen işçinin iş yerinde çalıştığı müddet (pirim ödemek suretiyle) 25 yıldan aşağı dahi olsa ailesine senevi 400 liradan aşağı olmamak şartiyle tekaüdiye sağlanmıştır. Bunun 1/2 karısına 1/2 çocuklarına verilecektir.

59 yaşında işe girerek pirim ödeyen ve bir yıl sonra ölen işçinin ailesi dahi aynı haklardan istifade edecektir.

2 — 60 yaşına gelmeden çalışamıyacak kadar alil oldukları bir sıhhi heyet raporu ile tevsik edilen işçilere pirimleri aynen iade edilecektir.

3 — Ana hükümler:

a) 60 yaşını doldurmak asıldır,

b) 25 yıl çalışmak lâzımdır.

c) Senede en az 200 pirim ödemiş olmak şarttır.

d) Esas prim % 8 olarak kabul edilmiştir. % 4 ünü işçi % 4 nü işveren ödeyecektir.

İstisnai olarak şu hükümler de konulmuştur.

1) 50 yaşına kadar bir işçi pirim ödeyerek öldüğü takdirde 60 yaşında ölen bir işçi gibi muameleye tâbi tutularak pirim ailesine ödenir.

2 — 50 yaşından sonra ihtiyarlığı hasebiyle çalışamıyacağı bir sıhhi heyet raporu ile tevsik edilen işçiler tekaüde sevkedilir ve bunlara pirimlerinin % 20 si senevi tekaüdiye olarak ödenir.

3 — 50 Yaşından evvel ölürse ödediği pirim toptan ailesine ödenir.

4 — Kömür işçileri gibi münavebe ile çalışan iş yerlerinde pirim ödeme müddeti 160 gün olarak kabul edilmiştir. Bu gibi yerlerde pirimler % 10 olarak yarısı işçiden ya-

(Devamı 3 de)

İşçi Sendikaları Birliği ile Sanayi Birliği arasında hayırlı bir anlaşmaya varıldı

Sanayi Birliği, işverenlere bir tamim yaptı

Bu tamimde işverenlere, işe alacakları işçilerden sendika tarafından verilmiş bir vesika arameları tavsiye edildi

Bundan bir müddet evvel İstanbul Sanayi Birliği ile İstanbul İşçi Sendikalar Birliği üyelerinden müteşekkil bir (Anlaşma ve Uzlaştırma Kurulu) teşekkül etmişti. Bu Kurul 15 günde bir toplanmakta ve işçi ile işveren arasındaki münasebetleri düzenleyici kararlar almaktadır. Her hangi bir iş yerinde işçi ile iş veren arasında bir ihtilâf zuhur ettiğinde meselenin resmi makamlara ve mahkemelere intikal ettirilmeden bu kurulca halli cihetine gidilmektedir.

Kurulda varılan bir anşlamaya istinaden Sanayi Birliği iş verenlere aşağıdaki tamimi göndermiştir:

«10.5.1949 salı günü işçi mümessilleri ile işveren mümessillerinin yapmış oldukları toplantıda aşağıdaki yazılı hususların işverenlere tebliğine karar verilmiştir:

Birliğimize bağlı işveren zümrelerinin ve İstanbul İşçi Sendikaları Birliğini temsilen bir anlaşma ve Uzlaştırma Kurulu faaliyete geçmiştir. Bu kurulun gayesi işverenlerle işçiler arasında tahaddüs edecek anlaşmazlıkları Mahkemeye intikal etmeden sulhen hal ve fasletmek olduğu gibi hem iş sahiplerine kalifiye işçi bulmak hem de işsiz kalan işçilere iş temin etmekde işverenlerin işçiye ihtiyaçları tir. Bu gayeye varabilmemiz için olduğu zaman bu ihtiyaçlarını işveren mümessillerine (Sanayi Birliğine) bildirmeleri ve hariçten alınacak işçilerden de İstanbul işçi Sendikaları Birliği tarafından verilmiş bonservis mahiyetindeki bir vesikayı aramaları muvafık olacağı neticesine verilmiştir.

Saygılarımızla.»

Yedi işverene cevap

Sendikalardan şikâyet eden İşverenlere Sanayi Birliği mümessili ne diyor?

31 Mayıs 949 günlü eYni Sabah gazetesinde intişar eden bir yazıyı Sendikalar Birliğini ilgilendirmesi bakımından aynen alıyoruz:

"Haziranda Cenevrede toplanacak 13 üncü çalışma kongresinde Türkiye sanayicilerini temsil edecek olan İlhami Nafiz Pamir dün Ticaret Odası salonunda iş verenlerle bir konuşma yapmıştır. Toplantıya yalnız yedi iş veren gelmiştir. Toplantıda işverenlerle işçiler arasındaki hakem heyetlerine ehemmiyet verilmesi, Ticaret Odasında bir iş bürosu açılması, çalışma müdürlüklerinin hâmi vaziyetinden çıkıp birer uzlaştırıcı olmaları ileri sürülmüş, sendikaların çalışma tarzlarına hücum edilmiştir. İşçilerin sendika elinde kaldığı, sendikadan ayrılanlara çalışma hakkı verilmediği ileri sürülerek bu gibilerin korunmalarına lüzum olduğu mütalâaasında bulunulmuştur. Bu arada sanayi birliğine tamas edilmiş, Birliğin yalnız Bakanlığın emirlerini yerine getirdiği, işverenlerle ve İşçilerle meşgul olmadığı, birlikteki meslek ku-

(Devamı 4 de)

Atina hadisesi için büyük miting yapıldı

Sendikalar Birliğinin de katıldığı mitingde hatipler, yapılan taşkınlıkların Spor âdabı ile telif edilemiyeceğini belirttiler

Atinadan dönen bir Sporcu "biz onları değil, onlar bizi ısırdılar. Damarlarımızdaki temiz kan kuduz olmamız önledi,, dedi

Doğu Akdeniz dostluk kupası maçlarına iştirak eden milli futbol takımımızın Atinada karşılaştığı spor adap ve terbiyesi ile telifi imkânsız durumu protesto maksadiyle geçen perşembe günü büyük bir miting tertip edilmiştir.

Milli Türk Talebe Birliği, İşçi Sendikaları Birliği ve diğer bir çok teşekküllerin katıldıkları miting baştan sona kadar heyecanlı cereyan etmiş toplantılar sonunda onbinlerce genç, ihtiyar, işçi ve talebe kendilerine yakışır bir şekilde, hiç bir hâdiseye meydan vermeden dağılmışlardır.

Saat daha 15 de İnönü stad ve Taksim meydanını vatandaşlar doldurmuş bulunuyorlardı. Bu arada 5-6 bin kişilik bir grup Milli Türk Talebe Birliğinin "Sakarya şehitlerine,, ibaresini taşıyan çelengi ile Sendikalar Birliğinin çelengi; önde olmak üzere Beyazıttan Taksime hareket etmiştir. Her iki birlik tarafından hazılanan levhalarda şunlar okunuyordu: "Çelebi böyle olur Atinada spor dediğin,, "Dağda yılan, sahada Yunan,, "Sende mi Atınalı,, "Dünü ne çabuk unuttun,, v. s.

Taksim abidesinde Mehmet Sağlam isminde **bir genç heyecanlı** bir konuşma yapmış, bir Yunanlının "Atina stadında Sakaryanın intikamını alıyoruz,, şeklindeki sözlerine cevap vermiştir.

Bilâhare İnönü stadına gidilmiş ve miting asıl burada başlamıştır. Milli Türk Talebe Birliği başkanının konuşmasını, Sendikalar Birliği adına Süreyya Birol'un konuşması takip etmiştir.

Daha sonra Atinadan dönen sporcular sıra ile mikrofon başına gelmişlerdir. Cihat Arman gayet vakur bir şekilde hâdiseyi anlatmıştır. Gündüz Kılıç ta şunları söylemiştir :"— Atinada ummadığımızı bulduk. Bulduklarımızı da bugün suratlarına tükürerek fırlatıyorum,,

Şükrü de demiştir ki: "— Atinaya giderken iki büyük silâhımız vardı. Centilmenliğimiz ve ayakkabılarımız. Birinci silâhı hep kullandık. İkincisini iki maçta kullanabildik. Italyan maçında hakem müsaade etmedi.,,

Galatasaraylı Muzaffer de dediki: "— Biz kimseyi ısırmadık. Isırıldık. Fakat damarlarımızdaki temiz kan kuduz olmamızı önledi.,,

(Devamı 3 de)

Milletler arası çalışma konferansı

8 Haziranda Cenevrede yapılacak toplantıya işçi delegesi olarak Kemâl Erçetin iştirak edecek

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının 8 Haziranda Cenevrede toplanacak olan konferansına Türkiyeyi temsilen gidecek işçi ve işveren delegesi seçimi sona ermiştir. Bu seçim için İstanbul İşçi Sendikaları Birliğinden başka 5 sendika daha aday göstermişti. Oy kullanma hakkı tanınan 28 işçi sendikası ve iki sendika birliği bu seçime katılmıştır. Ankarada yapılan tasnif geçen hafta bitmiştir. Tasnif neticesinde en çok oy alan 3 aday arasından İzmit Seliloz İşçileri Sendikası adayı Kemal Erçetin, Çalışma Bakanlığınca uygun görülerek İşçi delegesi olarak seçilmiştir.

Kemal Erçetin bugün İstanbul İşçi Sedikaları Birliği Yönetim Kurulu ile görüşerek fikir teatisinde bulunacak ve cuma günü Türk delegasyonu ile Cenevreye müteveccihen İstanbuldan ayrılacaktır.

Kemal Erçetin'in Hal tercümesini kendi ağzından dinliyelim.

«1324 senesinde İstanbul'da dünyaya geldim. 1910 senesinden itibaren Fransanın Marsilya şehrinde on dört sene ikâmet ve bu müddet zarfında Fransız okullarında ilk ve orta tahsilimi ikmal etmiş bulunuyorum.

1926 senesinde Vatana döndüm. Ve askeri fabrikalara intisab ederek Tüfek Fabrikasında vazife aldım.

1928 de memlekete daha faydalı olabilmek için kendi paramla Çekoslovakyaya giderek gündüzleri

(Devamı 3 de)

Bir vatandaş sebepsiz yere ancak şu kadar ihmal edilebilir!

Bana müracaat eden bir işçi derdini şöyle anlattı:

"Ben Kayseri Bez Fabrikasında dökümcü ustası olarak çalışmaktayken bir sabah C. Savcılığına davet edildim. Reisicumhur hazretlerine hakaretten suçlu olduğum söylenerek ifademe müracaat edildi. İfademi verdim. Tekrar işime döndüğüm zaman fabrika idare memuru vazifeme son verildiğini söyleyerek fabrika müdürlüğünün imzasını havi bir tebligatı imzalamamı istedi Tebligat aynen şuydu: Vilâyet makamının ve C. Savcılığının emirleri gereğince işinize son verilmiştir.,, Bu şekilde bir yazıyla işten çıkarılmamın yolsuz olduğunu ileri sürerek tebligatı imzalamıyacağımı bildirdim. C. Savcılığı tahkikatı bitirdi ve böyle bir suç işlemediğim kanaatine vararak ilâmın bir suretini de bana tebliğ etti. Ben bu ilâmla tekrar fabrikaya baş vurdum. Saat kartım verilerek işe başlamama müsaade edildi. Ertesi gün işe başlamak üzere gittiğimde müdür beyin beni görmek istediğini bildirdiler. Kendisine gittim. Bana ilk yazıyı göstererek vazifemi iade edemiyeceklerini bildirdiler. Elimde bulunan bir kaç kuruşu harcıyarak Ankaraya Calışma Bakanlığına gittim. Bizzat

(Devamı 2 de)

Gücenmece yok

Bir cevap

Mensucat Santral Fabrikası müdürü Fuat Bezmen'den aşağıdaki mektubu aldık:

18 Mayıs 949 tarih ve 52 sayılı gazetenizde bir tezat başlığı altında neşrolunan İhsan Tarhanın mektubuna cevap olarak Matbuat Kanununun bu husustaki ahkâmına tevfikan bu mektubumun ayni sütunlarda neşredilmesini rica ederim.

Mumaileyh Fatih Sendikası Yönetim Kurulu azalarından olup 15 Mayıs 949 pazar günü tevzi mükâfaatı için yapılan törene davet olunmadığından acı acı sızlanmaktadır. Halbuki

1 — Fabrikamızın birinci işçi mümessili Hakkı Cengiz o gün kendisini fabrikanın kapısının önünde

(Devamı 3 de)

İşçiye ve İşverene sağlık öğütleri:

IŞ KAZALARI NASIL OLUR ve KORUNMA ÇARELERİ NELERDİR?

Iş kazalarını doğuran gerçek ve fili sebepleri, korunma çareleri mevzuunda fabrika hekimlerine, iş yerlerine ve hükûmete düşen ödev ve hizmetleri, şimdiye kadar sırasiyle izaha çalıştık. Bu arada sakarlıktan söz açmak ve sakarlıkların anlaşılmasına dair bilgi vermek faydalı olacaktır.

Bir gurup işçinin sebep olduğu seri halindeki kazalar incelenecek olursa, gurubun içindeki bazı belli kimselerin yaptıkları kaza sayısının, ortalama her birinin hissesine düşenden fazla olduğu görülür. Bu gibi işçilere "kazaya istidatlı„ veya halk dilinde "sakar„ derler. Sakar işçileri tehlikeli işlerde kullanmak, muhtemel bir kazanın vukuunu adeta kolaylaştırmaktır. Çünkü kendilerine verilen işlere anormal tepkiler gösterdiklerinden "hasta„ sayılırlar. Bu bakımdan, devamlı surette fabrika hekimi, emniyet mühendisi ve ustabaşlarının müşterek kontroliyle seçilmelidirler.

Sakarlar geçici veya daimî olur. Geçici olanlar acemilik, yorgunluk veya her hangi bir hastalık neticesidir. Acemi işçiler mahir işçilere nisbetle çabuk yorulurlar ve bu sebepten çok kaza yaparlar. Işe başladıkları ilk zamanlarda, kazaya uğramaları tehlikesi fazladır. Bundan başka, işçinin genç ve bekâr bulunması, sorumluluk kaygusundan uzak olması ve fabrika hayatına henüz kendini uyduramaması, geçici sakarlıklara meydan vermektedir.

Daimî sakarlığın nisbeti, daha azdır. Bu gibiler yaş ve melekelerinin artmasına rağmen, işe başladıklarından beri hep kaza yapmağa istidatlıdırlar. Bunların sinir yollarında ve ruh hallerinde bir bozukluk aramak gerektir.

Hangi tipten olursa olsun, sakar işçiler az verimli olanlardır. Bir takım maraz ve ruhî âmiller, korku ve heyecan halleri, dikkat ve hafıza zaafları, muhakeme ve irade bozuklukları yüzünden kaza yapmağa namzettirler. Bu suretle işlerine ve muhitlerine uyamazlar, gayritabiî tezahürler ve hareketler gösterirler.

Sakarlığın teşhisi, iş hekimlerini oldukça meşgul etmiştir. Herhangi bir işçinin kaza yapar yapmaz sakarlığına hükmetmek doğru ve isabetli değildir. Bunun için muayyen bir gurup işçiler arasında belli zamanlarda meydana gelen kazaların, düzgün bir istatistiği tutulmalıdır. Böylelikle her işçiye eşit olarak düşen ortalama kaza sayısı tesbit olunduktan sonra, vasatî bir rakamla her işçinin belli zamanlarda işlediği kaza miktarı kıyaslanmalıdır. Eğer bir işçi belli zamanlarda hissesine düşen ortalama rakamdan, daha fazla kaza yapmışsa "sakar„ daha az yapmışsa "verimli„ sayılmalıdır. Fakat bir fabrikanın hemen bütün işçileri veya çoğunluğu eşit olarak aynı derecede kaza yapmışlarsa ve kazanın toplamı da vasattan fazla ise, o zaman bunun sebeplerini makinada veya çalışma usulündeki herhangi bir yanlışlıkta aramalıdır.

Küçük iş yerlerinde, istatistik'e başvurmadan kimin çok kazaya sebebiyet verdiği anlaşılabilir. Lâkin büyük iş yerlerinde, kaza mevzuunda düzgün ve devamlı istatistiklere ihtiyaç vardır. Bu alanda aynı işi yapan işçiler bir guruptan sayılmalı, işin tehlike genişliğine ve derinliğine göre, ameleyi guruplandırarak vasatî alınmalıdır.

Geçici sakarlık anlaşıldıktan sonra, tedavisi az çok kabilse de; daimî sakarlığın teşhisi ve tedavisi, iş hekiminin oldukça zor vazifelerindendir. Başlangıçta tedbir almak, yani fabrikaya amele alınırken gayet dikkatli olmak, uzvî ve bilhassa ruhî muayeneden geçirmek, daimî sakarlığın sayısını asgarî hadde düşürebilir.

Behzat İLHAN

Bir vatandaş sebepsiz yere bukadar ihmal edilebilir

(Baştarafı 1 de)

sayın Bakanla konuştum. Ve bir dilekçe verdim. Dilekçemi Kayseri Bölge Çalışma müdürlüğüne havale buyurdular. Tekrar Kayseriye döndüm. Çalışma müdürü Abdullah Atal bana tazminatımı alıp çıkmaktan başka yapılacak bir şey olmadığını bildirdi. Kayseri noterliği vasıtasiyle bez fabrikasına çektiğim protestoda 27.4.949 tarihinde İş kanununun 13 ncü maddesi gereğince işime son verildiği, cevabi protestonun tebliği tarihinden 7 gün zarfında ikamet ettiğim evi tahliye etmediğim takdirde her gün için 3 lira üzerinden tazminat dâvası açılacağını bildirdi. Benim vazifeme 8.5.949 tarihinde son verilmişti. Cevabi protestoda 27.4.949 tarihi olarak gösterilmektedir. Evvelâ 13 ncü maddeye göre çıkarılmadığım halde bilâhare işe 13 ncü madde sokuldu. C. Savcılığına baş vurdum. Bir netice alamadım. Sağ olsunlar bu işteki yanlışlığı düzeltmek için mümkün olduğu kadar çalıştılar. Sayın fabrika müdürü Tarık İsmet Erdem bana aynen şunları söyledi: (Evet bir haksızlığa kurban olduğunu biliyorum vicdanım sızlıyor, fakat yapacak bir şey yok. Tazminatınızı alıp gitmeniz sizin menfaatınız iktizasıdır.)

Tekrar C. Savcılığına baş vurdum beni ihbar edenin isminin verilmesini istedim. Dilekçem fabrika müdürlüğüne havale edildi. Aradan 12 gün geçmesine rağmen fabrika henüz cevap vermiş değildir.

Çoluk çocuğumla haksız olarak sefalet içine fırlatılmamın ne dereceye kadar doğru olacağının takdirini sizlere bırakıyorum. Burada istihdamım mahzurlu ise başka bir fabrikaya nakledebilirler. Bu hususta gerekli makamların nazarı dikkatine arzedeceğini umarım.„

Bilâhare yaptığım tahkikatla bu işçinin anlattıklarının tamamen doğru olduğu kanaatine vardım. Çalışma Bakanlığının ve S. Bank umum müdürlüğünün nazarı dikkatlerine arz eylerim.

Kayseri Muhabiri
Vedat BAYDAR

İzmir Pamuklu mensucat işçileri sendikasının örnek bir faaliyeti

Sendika işçi evleri için arsa temin etti

İzmir Pamuklu mensucat işçileri Sendikası örnek bir çalışma göstermektedir. Sendikanın yıllık kongresinde üyelerden bazıları sendikanın daha müsbet faaliyetler göstermesi icabettiğini ileri sürerek meselâ işçiyi mesken sahibi yapma hususunda çalışılmasını istemişlerdi. Bu dilekler üzerinde çalışan sendika yönetim kurulu müsbet bir netice elde etmiş sayılabilir. Belediye Başkanı Reşat Leblebicioğlunun işçi dâvasına karşı gös- işçi meskeni için bir yer ayrılmasını istiyen sendika yönetim kurulu temsilcilerine Beldiye Başkanı dileklerinin şehir meclisinde karara bağlandığını ve Halkapınar istasyonunun Doğu Güneyindeki arsaların şehir plânlında işçi evleri için ayrıldığını bildirmiştir.

Bu müsbet faaliyet sendika muhitinde olduğu kadar umumi efkârda da alâka ile karşılanmıştır. Belediye Başkanı Reşat Leblebi- tərdiği yakın ilgi de memnuniyet uyandırmıştır.

Ekrem Erk...

Mensucat santral fabrikasında işçi mümessilliği seçim...

Mensucat Santral Fabrika... işçi mümesisli seçimi 25 Mayıs ... çarşamba günü yapılmıştır. Bü... bir olgunluk içerisinde cereyan ... den bu seçim sonunda asil ... messilliklere 368 oyla Hakkı Cengiz, 274 oyla Abdülrezzak Mert..., 241 oyla Talât Örs ve 198 oyla Sa... lâhattin Yayım seçilmişlerdir. Ay... rıca yedek mümessil olarak ta Hay... ri Alişan, Rıdvan Altay, Emin K... kan, Hamit Metinok, Şeref Kılıç, İ... mail Köseoğlu, Naci Ulupınar ve Kenan Bırac seçilmişlerdir.

Baş mümessil olarak seçilen Hakkı Cengiz fasılasız olarak dokuz ... nedenberi bu vazifede çalışmakt... ve seçimlerde daima en fazla oy almaktadır.

Hakkı Cengize ve diğer arkada... larına muvaffakiyetler teme... ederiz.

Yunus çimento fabrikası işçileri sendikası ana tüzüğü

Sendikanın adı

Madde 1 — Yunus Çimento işçileri adı ile bir sendika kurulmuştur.

Sendikanın Yeri

Madde 2 — Sendikanın merkezi Yunus mevkiindedir. (Muvakkaten Kartal rıhtım caddsi No: 69 binadadır.)

Sendikanın amacı

Madde 3 — Sendikanın amacı, üyelerinin hak ve menfaatlarını korumak, mevcut kanunlar dairesinde iktisadi, içtimai, medeni seviyelerinin yükselmesine çalışmak ve üyeleri arasında tenasüt ve her türlü yardımlaşmayı sağlamak ve üyelerini mahkeme devlet daireleri, özel ve tüzel kişiler nezdinde temsil etmektir.

Kurucular

Madde 4 — 1) Yusuf Bulay, demirci ustası, 1309 doğumlu Türk uyruğu Pendik sapan bağları No: 12 de.

2) Mustafa Güven, Tornacı usta... 1330 doğumlu Türk uyruğu, Malte... camii şerif sokak No: 6 da.

3) Şevket Kirman tornacı usta... 1324 doğumlu Türk uyruğu, Kart... Cumhuriyet caddesi No: 14 de.

4) Hüseyin Türkler, fırıncı usta... 1327 doğumlu Türk uyruğu, Pe... Ankara caddesi No: 133 de.

5) Mustafa Sabri Arıcan, çuvalcı u... tası, 1313 doğumlu Türk uyruğu, Pen... dik vişne sokak No: 12 de.

6) Mehmet Erbay, İskele çavuş... 1317 doğumlu Türk uyruğu, Pendik Lâle sokak No: 6 da.

7) Bahri Özdemir, İmalât servisin... de, yardımcı, Türk uyruğu, Pendik 2... Nisan caddesi No: 66 da. 1340 Doğumlu.

8) Şaban Aksu, Sevkiyat Postab... Türk uyruğu, Kartal doğan sokak N... 28 de. 1306 doğumlu.

(... de)

Hürbilek'in Edebî Romanı

Yazan:
Mustafa MEFHAR

— No. 22 —

Başını arap kadınlarında görülen altın ince bir taç süslüyordu. Tepesinden topuklarına kadar sırma işleli bir ehram örtülmüştü. Sol elle ehramın iki ucunu önünde birleştirmişti. Belden yukarısı omuzlara doğru kayarak sırma işlemeli, pul, ipek biluzunu meydana çıkarmıştı.

Parlak kestane rekli saçları ehramın kenarlarından fışkırmıştı. Resim o kadar tabiî ve canlı idi ki yalnız yüzünde daha çocukça ve daha masum bir ifade vardı. Her halde üç - dört sene evvel yapılmıştı. Yıkık bir duvara dayanmış, sağ elini önünde duran uzun bir taşının üzerine koymuştu.. Biraz sağa eğilmiş ve gülümsemişti. Bal renkli gözler bin bir iltima ile kıvırcık kirpikler arasından ona bakıyordu. O kadar dalmıştı ki her şeyi unutmuştu. Nerede bulunduğunu, buraya niçin geldiğini bile; elektriği tutan eline sıcak bir şeyin damladığını hissetti. Ve bu hal onu kendisine getirtti. Daldığı âlemden silkinerek uyandı. Ağlıyordu. Ne kadar zamandanberi bu vaziyette bulunduğunun farkında değil idi. Etrafta bir aydınlık vardı. Kendi fenerinden başka bir ışık salonu aydınlatmıştı. Hayretle salona sağ taraftan ışık geldiğini farketti. Başını sağa çevirdi, olduğu yerde çivilenmiş gibi kaldı. Salonun açık kapısı önünde iki kişi duruyordu.

Bir kız bir erkek. Kız elinde bir şamdan tutuyordu ve ışık ondan geliyordu. Erkeğin elinde ise pırıl pırıl yanan bir brovnik vardı. Şaşkın şaşkın ona bakıyorlardı: Lijet ve Mişel... Bunlar ne zaman gelmişlerdi buraya. Nasıl olmuştu da aydınlığın farkına varmamıştım. Bulunduğu yerde kıpırdanmadan hiçbir şey söylemeden duruyordu. Yüzünün bütün çizgileri gerilmişti. Dişlerini birbirine geçecekmiş gibi sıkıyordu. Karşısında duranlara baktı, ikisi de sapsarı idi. Küçük, elinde bir tabanca bulundurmasına rağmen titriyordu. Ağır.. Ağır onlara doğru yürüdü. Önce kıpırdamıyorlardı iyice yanlarına yaklaşınca bir adım geri çekildiler... Küçük fransızca, birden bir yükün altından kurtulmuş gibi:

Dur gelme..! diye kısık bir sesle bağırdı..

Tabancasını yukarıya kaldırarak ileri doğru uzattı. Halit gülümseyerek ona baktı. Sessizlik içinde bütün salonu dolduran bir sesle fransızca

Mösyö Mişel dedi. Misafirlerinizi ne zamandanberi bu şekilde karşılıyorsunuz?..

Her halde İngiliz dostlarınız geldikten sonra olacak...

Mişel bir an şaşkınlık geçirdi. İlkin biraz evvel duyduğu korkunun aksulâmeli olan heyecanla kalbi şiddetle çarpmağa başladı. Birkaç saniye yüzbaşının yüzüne sırtındaki köylü elbiselerine şaşkın şaşkın baka kaldı. Elinden tabanca düştü sonra şen bir kahkaha atarak koştu. Halidin iki elini sımsıkı yakaladı.

— Yüzbaşı sizmisiniz?. Fakat sizin kordonlu elbiseleriniz nerede? Ya bu sırtınızda pis elbiseler ne?... Ha.. Anladım. Ingilizlerin arasından geçip buraya kadar gelebilmek için bunları giydiniz değil mi?. Elbiselerinizde kan lekeleri var. Yoksa yaralı mısınız?.. Halit yalnız.

— Hayır.. dedi. O devam etti..

— Bilseniz geldiğinize ne kadar sevindim hep söylüyordum. Yüzbaşı bize vedâ etmeden gitmezdi. Muhakkak fırsat bulamamıştır. İngilizleri hiç sevmiyorum. Onlar çok soğuk insanlar. General Consonun bir yaveri var. Görseniz ne kadar çirkin. Kibirli bir adam. Size benzemesine imkân mı var. Her sabah bahçede jimnastik yapıyor. Dedim ki:

(Siz bizde misafir olan Türk generalinin yaverini görseydiniz Yüzbaşı Halit.

(Beş kişinin kaldıramadığı taşı yalnız kaldırırdı.

(— Sen Türkleri İngilizlerden çok mu seviyorsun? dedi.

(— Evet dedim.

Bana darıldı. Ben de:

(— Türkler yine buraya gelecekler dedim.)

Artık benimle konuşmuyor.

Halit çocuğu dinlerken arada sırada Lizeti tetkik ediyordu. Onun rengi de sararmıştı, pek heyecanlı olduğu belli idi. Hiçbir şey söylemiyor, ileride bir noktaya bakıyor, ara sıra da kendisini süzüyordu. Halit Mişel'in saçlarını okşadı.

— İşte dedi. Ben de onun için size vedaa geldim. Fakat matmazel Lizet geldiğime memnun olmamış görünüyor. Mişel hemen ablasına döndü:

— Lizet dedi. Niçin konuşmuyorsun?.. Ben onların gittiğine sevindiğin kadar üzüldüğünü nin de benim kadar üzüldüğünü zannediyordum.. Halit.

— Sen yanılıyorsun küçük dedi. Ben eminim ki bizim gidişimizden senden başka sevinmeyen yoktur. Bahusus İngilizler senin ... nettiğin kadar sevimsiz de değildirler yan gözle Lizete baktı. — ... lar bizim gibi can da sıkmıyorlar. Her halde burada sizin için eğlenceler de tertip ediyorlardır. Bilhassa Consonun yaverinin yakışıklı ... çok güzel dans bilen bir adam olduğunu işittim. Onları iki gün evvel Lizetin dansettiği geceyi ... tırlıyarak söylemişti. Şimdiye kadar susan genç kız bu sözler üzerine ilk defa konuştu.

(Devamı var)

İş anlaşmamazlıklarının halli

Yazan : Sabahattin BAŞBUĞ

İş verenle işçi arasında vaki olacak anlaşmazlıkların halli 3008 sayılı iş kanunumuzla nizamlanmıştır Kanun 72 inci maddeden 90 ıncı maddeye kadar olan beşinci faslını "Grev ve Lokavt yasağı ve iş ihtilâflarının halli,, ne ayırmıştır. Biz burada grev ve lokavt mevzularını müteakip yazılarımıza bırakıp, bugün bizdeki iş anlaşmazlıklarının halli hakkında sayın okuyucularımıza kısa, toplu bir bilgi vermeğe çalışacağız.

İş kanunumuz, iş ihtilâflarını iki şekilde kabul eder. Toplulukla iş ihtilâfı ve tek iş ihtilâfı. Kanunun dahiline uyarak bu iki şekli şöyle tarif edebiliriz: (Madde 77) Mer'i iş şartlarının hepsi yahut bir veya bir kaçı veya bunların tatbik tarzı ve usulleri hakkında, her hangi bir iş yerindeki umumî işçi sayısının, 10 kişiden az olmamak üzere, beşte biri kadar işçi ile işveren arasında çıkan anlaşmazlığa: "Toplulukla iş ihtilâfı,, ve ayrı ayrı işçilerin kendi hak ve menfaatleri için iş verenle aralarında çıkan ihtilâfa da: "Tek başlı iş ihtilâfı,, denir.

Görülüyor ki, toplulukla iş ihtilâflarının kanunun tarifine uyabilmesi için iş yerindeki işçi sayısının en az beşte biri-ki bu nisbet on işçiden daha az olamaz - ile iş veren arasında olması lâzımdır.

Gerek tek başlı ve gerek toplulukla ihtilâflarda iş verenle bütün işçiler değil, işçilerin kendi aralarından seçtikleri ve iş yerinin hacmine göre 2-5 kişilik işçi mümessilleri hey'eti müzakerelerde bulunur.

Tek başlı iş ihtilâflarında işçi ile iş verenin uzlaştırılması işçi mümessillerinin aracılığı ile olur. Bu şekilde uzlaşma kabil olmazsa mahkemeye "başvurulabilir.,, Kanun burada "mahkemeye başvurulabilir,, demektedir. Bununla kanaatimizce; iki tarafın bir üçündü şahsın hakemliğine müracaat edilerek onun kararını kabul edeceklerini kararlaştırabilecekleri gibi diğer bir uzlaştırma şekline de kanunun cevaz verdiğini anlamak icap eder.

Toplulukla iş ihtilâflarında işçi mümessilleri ile işveren arasında ittifakla bir karara varılırsa, karar bütün işçilerin görebilecekleri bir yere asılır. 10 kişiden az olmayan beşte bir işçi bu karara itiraz ederse - ki bu itiraz müddeti karar asıldıktan sonra gelen ikinci iş günü akşamına kadardır - Bu itiraz azamî 24 saat içinde ilgili makama gönderilir. İlgili makam en geç 6 iş günü içinde anlaşmazlığın çıktığı işyerine bir memur gönderir. Memur işçi mümessilleri ile bir uzlaşma yolu bulmağa çalışır. Toplantıda ihtiâf ittifakla hallonursa bir zabıt tutularak müzakereye iştirak edenlerin hepsine imza ettirilir. Bir nüshası da iş yerine asılır. Mesele böylece hallolunmuş bulunur.

Fakat, anlaşmazlık neticelenmezse keyfiyet Valilğe bildirilir. Valilik üç iş günü içinde "İş ihtilâfları hakem kurulunu, toplantıya çağırır. Hekem kurulu valinin başkanlığında beş kişiden mürekkeptir. Kurul, işçi mümessilleriyle işvereni dinler. Gerekirse işçilerden ve dışarıdan şahit, bilirkişi çağırır; daha geniş bilgi edinmeğe çalışır. Kanun burada da çok isabetli bir görüşle hakem kurulu karşısına işçi ve işveren yerine onların vekil veya avukatlarının kendilerini temsile müsaade etmiştir. İsabetlidir dedik. Çünkü işveren ekseriyetle daha zengin olduğundan o hakkını gerektiği gibi müdafaa edebilirken böyle bir vekil tutmağa gücü yetmiyecek olan işçi, akıbetini sadece mümessillerin belâgatine terketmiş olacaktı.

İş ihtilâfları hakem kurulunun kararı taraflarca beğenilmezse, bunun da itiraz müddeti 12 iş günüdür. Bu zaman içinde valiye itiraz dilekçesi verilmişse valilik en geç 48 saat içinde kendinde mevcut bu işe ait bütün evrakı kendi düşüncelerini bildirir bir raporla birlikte Çalışma Bakanlığına bildirir.

Çalışma Bakanlığı dosyayı aldığından itibaren 8 iş günü içinde (iş ihtilâfları yüksek hakem kurulu) nu teşkil ettirerek meseleyi incelettirir. Bu kurul 7-9 kişiden terekküp eder.

Yüksek hakem kurul anlaşmazlığı evrak üzerinden inceler. Yani ne işçi ve mümessilleri ne de işveren yüksek hakem kuruluna giremez. Bu kurulun vereceği kararlar kesindir. Münasip göreceği vasıtalarla ilân eder. Alâkadarlara yazı ile bildirildiğinin ertesi gününden itibaren de o iş yerinde tatbik olunur.

İş kanunumuz, işçilerin iş anlaşmazlıklarını hal yolunda verecekleri bütün dilekçeleri pul parasından muaf tutmuştur.

Yazımızı bitirirken şunu da ilâve edelim: Anlaşmazlığın hangi safhasında olursa olsun kat'iyen kazanan kararın üzerinden en az 26 hafta geçmedikçe aynı mevzuda ikinci bir "Toplulukla iş ihtilâfı çıkarılamaz.

Sabahattin Başbuğ

Milletler arası çalışma konferanı

(Baştarafı 1 de)

askeri fabrikalarda çalışıp geceleri san'at okuluna devamla teknik sahada bilgilerimi arttırırken Bu ara da Fransızcadan başka Alman ve Çekoslavak lisanlarını da öğrenmiş oldum.

1931 de askerî vazifemi ifa maksadiyle memlekete avdet ettim. Ve askerliğim esnasında Ankara Demiryolu Bölüğü Atölyesinde şef olarak bulundum. Terhisimi müteakip Müteahhit Saffet Lütfı beyin hizmetine girerek ona ait makine işlerini takip etmek üzere tekrar Avrupa'ya gönderildim.

Müteahhidin işlerinin hitamında, Sümerbanka müracaatla İzmit Selüloz Sanayii Müessesesinde vazife aldım.

1937 senesinde kâğıtçılık ihtisasımı arttırmak üzere Almanyada Altenburg Okuluna gönderildim.

1939 da Almanyadan avdetimden beri Selüloz Sanayii Müessesesinde İş Kanununa tâbi ustabaşı olarak çalışmaktayım.

Fransızca ve Almancayı ana lisanı gibi tekellüm; ifade ve tahrir kudretini haizim. İlâve olarak da Çekoslavak lisanını da oldukça kuvvetli bilmekteyim.»

Öğrendiğimize göre, Çalışma Bakanlığı, 8 Haziranda Cenevrede toplanacak olan Milletlerarası Otuz İkinci Çalışma Konferansına iş verenler adına katılacak delegeyi de tesbit etmiştir. Bakanlığın seçtiği delege, İstanbul Ticaret ve Sanayi Odasının gösterdiği namzedlerden İlhami Nafiz Pamir'dir. Bu zat, İsviçreye hareketinden önce, Ticaret Odasında işverenlerle bir görüşme yaparak, onların fikirlerini alacaktır.

Delegelere iyi yolculuklar ve başarılar dileriz.

Çukurova Fabrikaları İşçiler sendikalarının yıllık kongresi yapıldı

Başkanlığa yine Mehmet Orum seçildi

Tarsus (Özel) — 21.5.949 cumartesi günü Tarsus — Mersin Çukurova Fabrikaları İşçi Sendikası yıllık kongresini yaptı.

Toplantıya (250) üye iştirak etti. Kongreyi sendika başkanı Mehmet Orun bir konuşma ile açtı. Kuruluşundan beri sendikanın yapmış olduğu işleri ve sosyal yardımları belirtti.

Bundan sonra kongre başkanı seçimine geçildi; ve üyelerden Mahmut akman başkanlığa, Ali Kopuk ve Cafer Önsoy zabıt kâtipliğine ittifakla seçildiler.

Mahmut Akmanın idaresinde başlayan kongrede ilk sözü Rahmi Benli almış, heyecanlı bir ifade ile bazı sendika azalarını şiddetle tenkit etmiştir.

Tenkit edilen azaların gayrı faal halleri yüzünden sendikanın büyük başarılar temin edemediğini söyleyen Rahmi Benli sözü yapılan hatalara intikal ettirmiş ve bu azaların af edilmesi neticesi zaptı raptın bozulacağı şeklinde tefsir etmiştir.

Bundan başka başkan başka söz isteyen olup olmadığını sormuş ve üyelerden Şevket söz istemiştir.

Şevket birçok emekli ve muhtaç işçilere avans verilmesini teklif etmiş ve hayat şartlarının çok ağır olması dolayısiyle az yevmiyeli işçilere bir miktar zam yapılmasını arzu ettiğini söylemiş ve bu talep ekseriyet tarafından şiddetle alkışlanarak kabul edilmiştir.

Daha birçok üyeler bazı taleplerde bulunmuşlar ve bu talepler de makul bulunduğundan gereği için zapta alınmıştır. Bilâhare seçime geçilmiş ve neticede sendika başkanlığına yine eski başkan Mehmet Orun seçilmiştir. Sıra ile genel sekreterliğe Osman Bilgit, veznedarlığa Hasan Ekiz, muhasebeciliğe Ali Kopuk, kültür kâtipliğine Mustafa Gezer, teşkilâta Duran Öztunç seçilmişlerdir.

Bomonti bira fabrikasında i şçi mümessilliği seçimi

Yapılan seçimlerde baş mümessilliği Seyfi Demirsoy kazandı

Bomonti Bira fabrikasında işçi mümessilliği seçimleri yapılmış ve yapılan tasnif sonunda aşağıdaki kimselerin mümessil olarak seçildikleri anlaşılmıştır.

Asil mümessilliklere, 297 oyla Seyfi Demirsoy, 190 oyla Nizamettin Yalçınkaya, 138 oyla Recep Bükerman, 138 oyla Şükrü Şenyılmaz.

Yedek üyeliklere de Ahmet Yaşar, Hamdi Dizel, Ahmet Ulusoy, Şefik Demirci, Hasan Çiftçi seçilmişlerdir.

Atina hadisesi

(Baştarafı 1 de)

Futbolculardan sonra dünya şampiyonu Celâl Atik'ten gelen bir mektup okundu. Celâl diyordu ki: "İintikamınızı bize bırakın selâmlar.,,

Bu sözler stadı coşturdu. Tesadüfen tribünlerde bulunan Celâl ile Nasuh Akar alkışlar arasında ve omuzlarda mikrofon başına getirildi. İkisi de intikamı minderde alacaklarını ifade ettiler.

Toplantı hâdisesiz dağıldı.

Bir cevap

(Baştarafı 1 de)

görüp davet etmiştir. Bu daveti kabul etmeyen İhsan Tarhan neden şikâyet etmek lüzumunu hissetmiştir.

2 — Fatih - Eminönü Sendikası Yönetim Kurulu azalarından beş kişi o gün fabrikada davetliler arasında bulunuyorlardı.

3 — 17 Sendikanın Birlik reisi olan sendikaları ve bütün yönetim Kurulu azalarını temsilen fabrikada davetliler arasında idi.

İhsan Tarhan bu şikâyetle bulunmakla güttüğü fikir iş karıştırmak ve fesat karıştırmak suretiyle işçilerle aramı açmaktır. Buna muvaffak olmak için hakiki sebepler bulması lâzımdır. Böyle bir fesatçının Yönetim Kuruluna tekrar seçilişine teessüf ederim.

Hulûsi Oral'ın gazetemize beyanatı

(Baştarafı 1 de)

rısı işverenden alınacaktır.

5 — Ağır işçiler için Çalışma Bakanlığı ile Sosyal Yardım Bakanlığının hazırlıyacakları bir nizamname gereğince pirimleri arttırılmak suretiyle tekaüdlük müddetleri 60 yaşından 50 yaşına indirilmiştir. Bu nizamnamede kanunun kabulünden en geç 6 ay içinde çıkarılacaktır.

6 — Kadın işçiler içinde bir istisnai hüküm konmuştur. 5 yıl çalışmış ve pirim ödemiş işçi kadın evlenerek ayrılmak isteği takdirde ödediği pirim aynen kendisine iade edilir. Bir zaman sonra tekrar işine dönmek isterse aldığı pirimi iade etmek şartiyle 5 yılı ve yuvasında geçirdiği müddeti tekaütlük müddetine sayılır.,,

Hafta tatili kanunu tasarısının ne zaman Meclise verileceği hakkındaki soruma:

Kanun tasarısı Çalışma Komisyonuna geldi. İtiraf edeyim ki bu biraz zor. Fakat buna başka bir hal çaresi arıyoruz. Meselâ senelik ücretli izin olarak tasarıyı Meclise arzetmemiz ihtimal dahilindedir, dedi ve devam etti:

«İş mahkemeleri kanunu adalet encümenindedir. Ekim ayında kanun halinde Meclisten çıkacaktır.

İş kanununun bazı maddelerini tadil ve ek yapacak olan kanun tasarısı komisyonumuzdadır. Bilhassa 32 nci maddesi işçiye yeni birçok haklar tanımaktadır. Meselâ: Ücret tâyini mıntıkalara ayrılmaktadır. Her mıntıka kendi hayat endeksine göre işçi ücretlerini tâyin edecektir. 13 ve 16 ncı maddeleri üzerinde de hassasiyetle durmaktayız.»

5018 sayılı Sendikalar kanunu hakkındaki fikirlerini sorduğum sayın sözcü «Maalesef Sendikalar kanunun mütekâmil olmadığını size itiraf ediyorum. dedi.

Sendika başkan ve idarecilerinin işçi haklarını işveren nezdinde cesaretle müdafaa edebilmeleri için iş verenle bu konuşmalarda aynı mertebeye çıkacak maddeleri de iş kanununda bulacaksınız» dediler.

4772 sayılı kanun hakkında düşüncelerini anlatırken bilhassa iş kazalarını müteakip 3 gün pirim ödenmemesini hayalı bulduğunu söyleyen sayın sözcüyü daha fazla yormamak için müsaadelerini dileyerek ayrıldım.

Vedat BAYDAR

HÜRBİLEK
HAFTALIK GAZETE
Sahibi: İ. İ. S. Birliği

Yazı işlerini fiilen idare eden : Sabahattin Selek

Basıldığı yer: Kenan KUTAY Matbaası İstanbul

SPOR

Tekel Fabrikaları Turnuvası bitti

Bira takımı birinci, tamir atölyesi ikinci oldu

Şampiyon bira takımı son maçını kaybetti

Tekel fabrika ve müesseseleri arasında tertiplenen futbol maçlarına cumartesi günü de yine Galatasaray stadında devam edildi. Pazartesi günü yapılan maçlarla yurnuva bitti ve Bira takımı şampiyon oldu. Cumartesi günü ilk maç Kutu ile tamir atelyesi arasında yapıldı.

Oyuna 15.30 da hakem Saim Kaur idaresinde her iki takım da eski kadrolariyle başladı. İlk dakikalar karşılıklı akınlara geçti. 20 ci dakikada Burhan ik Kutu golünü attı. Bundan sonra tamir atelyesi çok çalıştıysa da neticeyi değiştiremedi. Devre de 1 - 0 Kutunun lehine bitti.

İkinci devre karşılıklı akınlarla başladı. 38 dakikada Salâhattin zor bir durumda olmasına rağmen T. atelyesinin beraberlik golünü yaptı. Biraz sonra oyun da 1 - 1 berabere bitti.

İkinci maç Bira ile Depolar arasında idi.

Hakem Baki Apaydın'ın idaresinde 17,15 de Bira tamamen değişik, Depolar aynı kadrolariyle sahaya çıktılar. Depolıların ayağı ile oyuna başlandı. 15 inci dakikada Biralılar İbrahimin ayağı ile bir gol kazandılar. Bunu takiben Nafiz D. 44 ikinci golü de attı ve biraz sonra da devre 2-0 Biranın lehine bitti.

İkinci devre her iki takım da neticeyi değiştirmek için çok çalıştı. Fakat oyun böylece 2-0 Biranın galibiyeti ile bitti.

Bu hafta yapılan maçlarda Tekel müessese ve fabrikaları arasında tertiplenmiş olan futbol turnuvası bitmiş ve neticede Bira takımı 16 puvanla birinci, Tamir atelyesi 13 puvanla ikinci, Depolar 12 puvanla üçüncü olmuşlardır.

Tekel futbol maçlarından sonra!..

Bu ne perhiz, bu ne lâhna turşusu

13-5-949 perşembe günü başlayan Tekel fabrika ve müesseseleri arası futbol maçları, bukere şükür hastanelere lüzum kalmadan sona erdi.

Bu ne teşkilât, bu ne intizam, bu ne disiplin!

Zannederim Tekelin de bir spor teşkilâtı var ve bu teşkilâta ayrılmış bir de tahsisatı olsa gerek.

Binlerce lira ile alınan bu malzemeleri gelip Mecidiyeköyü topraklarında seyretmek doğru bir iş olur muydu acaba?

Spor ilk **evvelâ disiplinle** başlar. Kulüpleri ele alalım, bu disiplini idame ettirecek idare heyeti lâzım olan direktifi federasyondan alır.

Tekelde de bir çok fabrika takımları mevcut, bu takımlarla meşgul olan bir de heyetleri var, bu heyetler, Müdüriyette spor teşkilâtı ile uğraşanlardan direktif alıyorlar mı? Alıyorlarsa aldıkları direktif bu mu?

Koyun sürüsünü dahi çimene başıboş salmazlar. Hiç olmazsa başlarında bir çoban bulunur.

Mecidiyeköyü sahasını gözünüzün önüne getirin, Allahın sıcağı:

— Mehmet Kutu geldi mi?

— Yok yahu onlar Şerefe gitmişler!

— Maç Şereftemi Mecidiyeköyünde mi?

— Hasan Bira da geldi!

Doğruca tabiatın yaratmış olduğu çimen soyunma odalarına, soyunuyorlar, kimi paçasını çekerek, kimi ayakkabısını bağlayarak, hakemin düdüğü ile sahaya koşuyorlar. Hakem çoluk çocuktan mürekkep iki şahsı taçment olarak yanına aldıktan sonra ateş! Haydi hücum, emriyle maça başlıyor. İki taraf oyuncuları sille tokat birbirine giriyorlar. Zavallı hakem bu ara gol veriyor, biraz sonra kararından dönerek ofsayt gösteriyor. Nasıl göstermesin. Dışarda dayak var. Tehdidin bini bir para. Tribünlerde her fabrika seyircileri kümeler halinde siper almışlar, kimi arkadaşlarını küfürle teşyi, kimi de birbirine karşı süngüye kalkıyorlar.

Bu iş, iskemle üstünde oturup, masada kâğıt hesaplamaya benzemez kanaatindeyiz. Adım adım takıp etmek lâzımdır.

— Niçin **Tekel** spor komitesinden bir kişi (Spor komitesi demiyorum) gelip te bu maçları yakından takip **etmedi?**

Öyle ya **bu sıcak havada** kim gelecek oralara **kadar.**

— Niçin kimse gelip te, her halde para ile tutulan stadta oyuncuların kulüp odalarında soyunup, duşlarında yahut musluklarında yıkanıp yıkanmadığını tetkike zahmet buyurmadılar.

Tabiî, para cepten değil, Tekel kasasından çıkıyor, kime ne!

Spor bu şekilde yürümez. Bunu ya yakından takip etmeli, yahutta tamamen ortadan kaldırmalı.

Şayet diğer branştaki, karşılaşmalar da bu şekilde olursa, yazık çocukların çalışmalarına.

Bence, bugünkü duruma göre, Tekelde spor varsa idareci yok, idareci varsa spor yok!

Bu ne pehriz, bu ne lâhna turşusu..

Yedi iş verene cevap

(Baştarafı 1 de)

rullarının hiç bir işe yaramadığı söylenmiş, işverenlerin müstakil bir teşekküle bağlanması zamanı geldiği yatırlatılmıştır.,,

Yukardaki ifadeden anlaşılan mâna açıktır. Sanayi Birliği ve onun mensupları sendikalardan şikâyetçidirler, Sendikaların işlerini aksattığını iddia etmektedirler. Bu hususta malûmatına müracaat ettiğimiz Sanayi Birliğinden İhsan Altıok aynen şunları söylemiştir:

"— Gazetedeki yazıyı ben de okudum. Şikâyetçi 7 kişidir. Halbuki Birliğin mevcudu 700 ü mütecavizdir. Bu vaziyette şikâyet Sanayi Birliğimize mal edilemez.

Bizler bu şikâyetler hilâfına sendikaların çalışmasında ve gelişmelerinde hem işçi, hem de işverenler lehine faydalar mülâhaza ediyor ve bunun için elimizden gelen yardımı esirgemiyoruz. Sendikaların çalışmasında hiç bir işvereni mutazarrır edecek bir durum da mevcut değildir. Sendikalar Birliği ile Sanayi Birliği arasında "anlaşma ve uzlaştırma kurulu,, adiyle bir teşekkül vücuda getirilmiş ve bu teşekkül faydalı işler de başarmıştır. Bu da gösteriyor ki Sendikalarla ihtilâfımız değil, ittifakımız mevcuttur.,,

Diğer taraftan Sendikalar Birliği Başkanı Zühtü Tetey'de demiştir ki: "— Bay İhsan Altıok'un fikirlerine aynen iştirak edeceğim. Şimdi beraberce "anlaşma ve uzlaştırma kurulu,, toplantısından çıktık. Her hangi bir kimsenin şikâyeti varsa onun mercii gazete sütunları olmaktan önce uzlaştırma kurulu olmalıydı. Binaenaleyh böyle söylentilerin hüsnüniyetinden emin değiliz.,,

Durumu en selâhiyetli kimseler ağzı ile açıklamış bulunuyoruz. Bu vesile ile şurasını belirtelim ki şahsı hırs ve tamah ile ağzına geleni söyleyip aklından geçeni tatbike yeltenenlere pek kıymet vermek niyetinde değiliz.

Yunus Çimento fabrikası işçileri sendikası ana tüzüğü

(Baştarafı 2 de)

Girme ve Çıkma

Madde 5 — Sendikaya girme ve çıkma şartları şunlardır:

A) 18 Yaşını bitirmiş bulunmak.

B) Türk uyruğunda bulunmak.

C) Haysiyet veya namusu mühil veya ağır hapsi müstelzim her suçtan sanık ve hüküm giymiş bulunmamak ve memleketin yüksek menfaatlerini ihlale saik fikir ve hareketlerle şöhretli olmamak.

D) Fi'ilen Anadolu Çimentoları Türk Anonim Şirketinin iş yerlerinde işçi bulunmak.

E) Kuruluş amacını açıklayan, beyannamede ve bu tüzükle ona bağlı dahilî talimatnamede gösterilen hususlara uygun harekette bulunmağı kabul etmek.

Madde 6 — Aşağıda yazılı hallerde üyeler sendikadan çıkarılır:

A) Yabacı bir devletin siyasetine, propagandasına, fikir veya kanaatinin yayımına veya gerçekleştirilmesine alet olanlar.

B) İş kanununun 1 nci maddesinde yazılı işçi vasfını devamlı surette kaybedenler.

C) Millî menfaatlere ve milliyetçiliğe aykırı hareket edenler.

D) Bu tüzük ve buna bağlı dahilî talimatname hükümlerine müsterimen riayte etmiyenler.

E) Sendikaya vermeği taahhüt ettiği aidatı özürsüz olarak arka arkaya üç ay vermeyenler.

F) İşçilik şeref ve haysiyetini kıran fiillerde bulunanlar.

G) Giriş şartlarını gösteren 5 nci maddenin B, C, D, fıkralarındaki durumlarını kaybedenler.

H) Sendikadan ayrılmak istediğini yazı ile bildirenler (Medeni kanunun 63 maddesi mucibince üye, istifa tarihinden itibaren 6 ay geçmeden sendikadan ayrılmış sayılmaz.)

Madde 7 — 6 ncı maddenin B ve [illegible] fıkralarına göre sendikadan ayrılan[illegible]lar isterlerse sendikaya ait yardımla[illegible]ma sandık ve tesisleri ile ilgilerini de[illegible]vam ettirebilirler.

Madde 8 — 6 ncı maddenin A, B, D, ve F fıkralarında yazılı fiilleri ya[illegible]panlar hakkında 31 nci madde ge[illegible]ğince muamele yapılır.

Madde 9 — Her üye dilediği zaman sendikadan çıkabilir.

Sendikanın yapacağı ve yapmıyacağı işler

Madde 10 — Yunus Çimento Fabrikası işçileri sendikası, tüzel kişi [illegible]larak genel hükümlere göre haiz [illegible] olduğu yetkilerden başka aşağıda ya[illegible]zılı teşebbüs ve faaliyetlerde dahi bulunabilir.

A) Üyeleri adına genel sözleşmeler akdetmek.

B) Sendikaya bağlı işçilere iş verenler arasındaki iş ihtilâflarında yetkili hakem kurullarına vesair mercilere ihtilâfın konusu hakkında mütalâa bildirmek ve hal şekli hakkında istekte bulunmak.

C) İşverenler, sendikaya bağlı işçilerin ücretlerini rayiçten aşağı düşürmek teşebbüsünde bulundukları takdirde toplulukla iş ihtilâfını tetkike yetkili merciin ve hakem kurullarına baş vurmak.

D) Hastalık, işsizlik, sakatlık, ihtiyarlık ve ölüm halleri için üyelerine kanunlarla ve bazı iş yerlerinin hususi yardım hizmetleri ile temin edilmekte olan yardımlar peşinde yardımlaşma sandıkları kurmak ve üyeler ve aileleri namına sigorta sözleşmeleri akdetmek.

E) Hizmet akdini ilgilendiren hususlarla genel sözleşmelerden ve mesleğin müşterek menfaatlerinden doğan hususlarda ve sigorta haklarının aranmasında hakkını isteyen üyelerine ve mirasçılarına hukukî yardımlarda bulunmak ve bunların temsilen dâva açmak ve husumet kabul etmek.

F) İşçi sigortaları kanunu ile iş ve işçi bulma kurumu kanunu ve Çalışma Bakanlığının kuruluşu hakkında kanun hükümlerine göre teşkilâtlanan kurullara gönderilecek temsilcilerin seçimine iştirak etmek.

G) Sendikanın fikir ve yayımını yapacak gazete ve dergi çıkarmak ve diğer sendikalar veya benzeri meslek teşekkülleri ile bu amaca yarayan bir gazete veya derginin çıkması için iş birliği yapmak.

H) Üyelerin ve ailelerinin meslekî ve umumî bilgilerini arttırmak ve kültürlerini genişletecek kurslar tertip etmek ve boş zamanlarını iyi geçirmek için imkânlar sağlamak.

İ) Çalıştıkları iş yerlerinde mevcut tesislerden ve makinelerden faydalanılması ve işçilerin ferdî randımanlarının artırılması için iş verenlerle müzakere yapmak ve bunlara faydalı tekliflerde bulunmak.

K) Üyeleri ve aileleri yararına [illegible] tihsal, istimlâk, kredi ve yapı kooperatifleri kurmak.

L) Ticarî gayelerle olmamak şartiyle sağlık ve spor tesisleri kurmak ve işletmek.

(Devamı var)